

Életutak a pszichiátriában

A Magyar Pszichiátriai Társaság Jubileumi Vándorgyűléséről jelentjük

A fennállásának negyvenedik évét idén ünneplő Magyar Pszichiátriai Társaság (MPT) 2020. január 22-25. között, Budapesten rendezte meg XXIII. Jubileumi Vándorgyűlését, amelyre az előzetes becslések szerint 1200-1400 résztvevőt vártak. A szakma legnagyobb hazai seregszemléje a megszokottnál is gazdagabb tudományos programmal, kerekasztal-beszélgetésekkel, könyvbemutatókkal és workshopokkal várta az érdeklődőket.

A Magyar Pszichiátriai Társaság XXIII. Jubileumi Vándorgyűlésének mottója „Életutak a pszichiátriában”, kifejezve a szervezők azon szándékát, hogy visszatekintsenek a hazai pszichiátria elmúlt negyven évére, újraértékeljék a szakma helyét és szerepét az orvoslásban, átgondolják a jelent és a jövő fejlődési lehetőségeit. Mint azt **Dr. Molnár Károly**, az MPT leköszönő elnöke a társaság január 21-én megtartott sajtótájékoztatóján elmondta, negyven évvel ezelőtt egy szakemberekből álló kis közösség, felismerve a pszichiátria betegek korszerű ellátásának szükségességét, fontosnak tartotta, hogy szakmai képviselője legyen a pszichiátriának, mint önálló orvosi diszciplinának, függetlenül a szervi idegrendszeri betegségekkel foglalkozó neurológiától. Bár a pszichiátria az orvoslásban egyre nagyobb jelentőséggel bír, a kommunista rezsim gyanakvásától övezve, erős politika „ellenszélben” alakult meg a Magyar Pszichiátriai Társaság. Az elmúlt 40 év eredményei jelentősen átalakították a gyógyítás tudományát, óriási fejlődést hozva a pszichiátriában is. Ma már senki nem vitatja a mentális betegségek gyógyításának jelentőségét, orvostudományon belül felismert szerepét, és a holisztikus szemlélet szükségességét a betegek gyógyításában, így az MPT mára közel 1200 szakembert sorában tudó orvostársasággá vált.

Az elmúlt négy évtized sokoldalú fejlődését jól mutatták a plenáris előadások, amelyek a pszichiátria, mint klinikai idegtudomány, számos új irányvonalát mutatták be. Ez a sokszínűség jelent meg a szimpóziumok, a kerekasztalok és a munkacsoportok témáiban is. A szimpóziumok között irodalmi, filmes és művészetterápiás programok, valamint a depresszió neurobiológiájával, a táplálkozás jelentőségével, a virtuális valósággal, illetve a forenzikus pszichiátriával foglalkozó szekciók kaptak helyet. Nagy érdeklődés övezte a Böszörményi-Nagy Iván emlékének szentelt családterápiás szekciót, valamint a klímaváltozás hatásaival, a perinatális pszichiátriával, és a maladaptív álmódózással foglalkozó szimpóziumokat is. A fentiekén kívül sor került a heteroagresszió kezelésével, a stigmatizációval, az állat-asszisztált terápiákkal, a személyiségzavarok DSM-5 modelljével, az elektrokonvulzív terápiával és a szomatikus tünetzavar keze-

lésével foglalkozó szakmai programokra is. A résztvevők bepillantást nyerhettek a Semmelweis Egyetem Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika Pszichoterápiás Osztályán folyó kutatásokba, valamint a Semmelweis Egyetem Bókey Gyermekklinika Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztályának és a Péterfy Kórház Krízisintervenciók Osztályának munkájába. Bemutatkozott a Cordelia Alapítvány, a Főnix Ház és az Ébredések Alapítvány Hanghalló csoportja. A szakemberek megismerkedhettek a 21. századi pszichiátriai gondozással és a veszprémi gondozási modellel, a multidiszciplináris teammunkával, valamint az Országos Közösségi Ellátások Egyesületének tevékenységével is. A program során szó esett a legújabb egészségpszichológiai, pszichofarmakológiai, szuicidológiai és addiktológiai kutatásokról is. Foglalkoztak továbbá a pszichiátriai kockázatbecsléssel, az ADHD és az autizmus spektrumzavarok diagnosztikus és terápiás problémáival, valamint napjaink pszichiátriai ellátásának aktuális kérdéseivel. Szóba kerültek a szexuális határsértések a pszichoterápiában, a pszichiáter életutak sokszínűsége, az öngyilkosság megelőző applikáció használata, vagy éppen a precíziós pszichofarmakológia, és a kettős diagnózisok kérdésköre. Természetesen ez alkalommal is több könyvbemutató és számos cégszimpózium gazdagította a programot. A poszterszekcióban közel negyven prezentáció szerepelt. Ebben az évben is sor került a Fiatal Előadók Szekciójára, ahol a pályakezdő kollégák mutatták be kutatási eredményeiket.

Mint **Dr. Molnár Károly** fogalmazott, az egyre modernebb terápiás módszereknek és gyógyszereknek köszönhetően a gyógyítás középpontjába ma már az életminőség megőrzése kerülhetett, pozitív irányba változtatva a mentális betegéggel élők életútját. Az ellátórendszernek is alkalmazkodnia kellett és kell a terápia változásaihoz. Ahogy előtérbe kerül a mentális betegséggel élhető teljes és aktív élet, úgy szorul háttérbe a nagy klasszikus fekvőbeteg intézetek szerepe, és kerülnek előtérbe az ellátást inkább járóbeteg gondozás formában kínáló szervezetek. Nem véletlen, hogy a Magyar Pszichiátriai Társaság már hosszú évek óta harcol a pszichiátriai gondozó hálózat további megerősítéséért, és a pszichoterápiás kezelés minél szélesebb hozzáférhetőségéért, a lakóhely közeli közösségi ellátóhelyek fejlesztéséért. Részben az előzőekben említettek okán a magyar pszichiátriai szakma komoly szakmai kihívás előtt áll. Hosszú évek után az egészségügyi szakmai szervezetek talán meghallották a pszichiátria segélykiáltását, és a következő néhány évben az EFOP pályázatok megvalósítása révén, komoly infrastruktúrális fejlesztés kezdődik meg a pszichiátriai ellátásban. A felépülő infrastruktúrát szakemberekkel, megfelelő szakmai tartalommal kell megtölteni, ami évekre előre meghatározhatja

a magyar pszichiátria fejlődését. Nem mellesleg, az új, jobb fizikai körülmények és a megfelelő szakmai tartalom hozzájárulhat ahhoz, hogy minél több fiatal orvosjelölt válassza hivatásának a mentális betegségek gyógyítását.

Dr. Purebl György, az MPT előző elnöke rámutatott: senki nem számított arra, hogy a XXI. század elejére drámaian meg fog nőni a mentális zavarok előfordulása. Jelenleg a világ egészségügyi rendszerei – bármennyire is jól fejlettek és finanszírozottak – nincsenek felkészülve a mentális zavarok tömeges ellátására. A WHO adatai szerint 1990 óta 54 százalékkal emelkedett a depresszió gyakorisága, költségei pedig – amelyek javarészt az érintettek munkából való kieséséből adódnak – Európa-szerte a GDP egy százalékát emésztik fel. Versenyelőnyre tehet szert az az ország, amelyik először fogja megtalálni a megoldást erre a problémára. Nemcsak az egészségügynek, hanem a társadalomnak is óriási felelőssége van abban, hogy ezek a trendek megforduljanak és egy mentálisan egészségesebb világ felé haladjunk. Fontos tehát, hogy egyfajta társadalmi összefogás ala-

kuljon ki arra vonatkozóan, hogy ne lelki, vagy morális gyengeségnek, hanem betegségnek tekintsük a mentális zavarokat.

Prof. Dr. Balázs Judit – aki az MPT kongresszus január 24-én megtartott közgyűlésén vette át az elnöki stafétát Dr. Molnár Károlytól – a megelőzés jelentőségét emelte ki, különös tekintettel arra, hogy a pszichiátriai betegségek nagy hányada gyermek- és serdülőkorban kezdődik. Ennek szeltemében a Magyar Pszichiátriai Társaság Jubileumi Vándor-gyűlésén bemutatásra került a gyermekpszichiátria szakma által kidolgozott, ún. „Élet iskolája” prevenció program, amely a közoktatási intézményekben hivatott elősegíteni a gyermekek lelki egészségének megőrzését. Az egyik legnagyobb gondot a mentális betegségekhez fűződő társadalmi stigma jelenti, ezért a destigmatizáció érdekében fontos lenne – mutatott rá Dr. Balázs Judit professzor –, hogy a fiatalok megértsék: „Nem ciki a pszichiátriai betegség”. A szakma azt is szorgalmazza, hogy a mentális egészségfejlesztés programja bekerüljön az iskolák rutin curriculumába.

Boromisza Piroksa

Mit jelent ráktúlélőnek lenni?

A daganatos betegek fizikai és lelki rehabilitációja, az élet újraszervezésének kihívásai is napirendre kerülnek a „Mit jelent ráktúlélőnek lenni? című, magyar nyelven a Magyar Klinikai Onkológiai Társaság égisze alatt megjelenő, országosan terjesztett, internetről is letölthető, ingyenes európai betegsegítő kiadványban.

Egyre több ember él közöttünk, aki szembesül daganatos betegséggel, majd meggyógyul a rákból vagy hosszú éveken át együtt tud élni a kórral, ezért egyre jobban felértékelődnek a diagnózis utáni élet megszervezésének kérdései – hívja fel a figyelmet a Rákellenes Világnapon a Magyar Klinikai Onkológiai Társaság, amely ez alkalomból egy európai életmód útmutatót bocsát a hazai betegek és érintett családok rendelkezésére. A kiadványt az Európai Klinikai Onkológiai Társaság (ESMO) és az Európai Rákbetegség Koalíciója (ECPC) a Nemzetközi Pszicho-onkológiai Társasággal (IPOS) együttműködésben készítette, majd fordította le számos nemzeti nyelvre. A magyar fordításban a Mályvavirág Alapítvány közreműködött, nyomtatásban a Legkorszerűbb Onkológiai Gyógyításért Alapítvány kiadásában jelent meg az útmutató, a magyar változat felelős kiadója dr. Bodoky György onkológus főorvos.

Dr. Pajkos Gábor, a Magyar Klinikai Onkológiai Társaság elnöke elmondta: több százezer ember él ma hazánkban, akivel orvosa a közeli vagy távolabbi múltban közölte valamilyen rákbetegség diagnózisát. Közülük sokan végleg maguk mögött hagyhatták a rákot, mások jelenleg részesülnek az életkilátásokat javítani hivatott, komplex kezelésben. Az európai összefoglalót első kiadásban 9 ezer példányban jelentették meg, azt eljuttatják az ország minden onkológiai centrumába, valamint rendelkezésére bocsátják a betegszervezeteknek is. Az útmutatót online elérhetővé tették a Rakgyogyitas.hu/raktulelo oldalon is.

„Ráktúlélőnek lenni nagyon személyes életpaszta, amit mindenki másként él meg. A túlélés kulcsa: amennyire lehetséges, a régi élet újjáépítése, valamint új utak feltérképezése, hogy a betegek az előttük álló életet minél teljesebben élhessék meg” – áll az összefoglaló bevezetőjében. Mit tehet egy daganatos beteg önmagáért? Kihez fordulhat segítségért az onkológiai kezelése között és után? Mit javasolt változtatni az életmódban? Hogyan lehet a szorongást csökkenteni, az életkedvet és önbizalmat visszanyerni? Milyen hosszú távú mellékhatásokra kell figyelni, hogyan lehet ezek kockázatát csökkenteni? Ezekre a kérdésekre is választ ad az összefoglaló.

Magyar Klinikai Onkológiai Társaság